

Aalto-yliopisto

Matriisilaskenta (TFM)

Laskuharjoitus 2 / vko 45

Johdantotehtävät lasketaan harjoituksissa, vertaisarvioitavat tarkastetaan seuraavassa harjoituksessa ohjeiden mukaan.

Alkuviikko:

Johdantotehtävä 1: (a) Olkoon $\mathbf{v} = (1, 1, 1, 1)^T$. Laske $\mathbf{v}^T \mathbf{v}$ ja $\mathbf{v} \mathbf{v}^T$, jos määritelty. (b) Olkoot

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ -1 & 4 & 1 \end{pmatrix}, \quad B = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ -1 & 4 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}.$$

Laske $A + 3A$, $A + B$, $A + B^T$, AB , $B^T A^T$, jos määritelty.

Johdantotehtävä 2: Olkoon

$$A = \begin{pmatrix} a & b \\ c & d \end{pmatrix}.$$

Valitse luvut a, b, c, d siten että $ad - bc \neq 0$. Muodosta matriisi

$$B = \frac{1}{ad - bc} \begin{pmatrix} d & -b \\ -c & a \end{pmatrix}$$

ja laske tulot AB ja BA .

Vertaisarviointi 3: Laadi 3×3 taikaneliömatriisi M_3 , jonka alkiot ovat luvut $1, 2, 3, \dots, 9$. Taikaneliömatriisin kaikki rivit, sarakkeet ja lävistäjät summautuvat luvuksi 15. Laske M_3 kertaa $(1, 1, 1)^T$. Mitä on M_4 kertaa $(1, 1, 1, 1)^T$, jos M_4 :n alkiot ovat luvut $1, 2, 3, \dots, 16$?

Vertaisarviointi 4: Kaksi vektoria ovat keskenään kohtisuoria eli ortogonaalisia, jos niiden sisätulo = 0. Matriisi Q on ortogonaalinen, jos pätee $Q Q^T = I = Q^T Q$.

- Näytä, että kaikki Q :n sarakkeet q_i ovat yksikkövektoreita.
- Näytä, että kaikki Q :n sarakkeet q_i ovat keskenään ortogonaalisia.
- Etsi 2×2 esimerkki ehdolla $q_{11} = \cos \theta$.

Loppuviikko:**Johdantotehtävä 5:** Tutki, ovatko vektorit

$$a_1 = (1 \ 1 \ 0 \ 0)^T, \ a_2 = (0 \ 1 \ 1 \ 0)^T, \ a_3 = (0 \ 0 \ 1 \ 1)^T, \ a_4 = (1 \ 0 \ 0 \ 1)^T$$

lineaarisesti riippumattomia. Voidaanko vektori $x = (1 \ 2 \ 3 \ 4)^T$ lausua näiden lineaariyhdistelynä?

Johdantotehtävä 6: Totea, että yhtälöryhmän

$$\begin{cases} \sqrt{\frac{2}{3}}\xi_1 + \frac{1}{2}\xi_2 - \frac{1}{2\sqrt{3}}\xi_3 = 1 \\ \frac{1}{\sqrt{3}}\xi_1 - \frac{1}{\sqrt{2}}\xi_2 + \frac{1}{\sqrt{6}}\xi_3 = 2 \\ -\frac{1}{2}\xi_2 - \frac{\sqrt{3}}{2}\xi_3 = 3 \end{cases}$$

kerroinmatriisi on ortogonaalinen ja käytä tätä tietoa hyväksi yhtälöryhmän ratkaisemisessa.

Vertaisarviointi 7: Etsi kolmiomatriisi E , joka redusoi Pascalin matriisin toiseksi Pascalin matriisiksi.

$$E \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & 0 & 0 \\ 1 & 2 & 1 & 0 \\ 1 & 3 & 3 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 0 \\ 0 & 1 & 2 & 1 \end{pmatrix}$$

Vertaisarviointi 8: Etsi eliminaatiomatriisit E_{43}, E_{32}, E_{21} jotka toteuttavat ehdon

$$E_{43}E_{32}E_{21} \begin{pmatrix} 2 & -1 & 0 & 0 \\ -1 & 2 & -1 & 0 \\ 0 & -1 & 2 & -1 \\ 0 & 0 & -1 & 2 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 2 & -1 & 0 & 0 \\ 0 & 3/2 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & 4/3 & -1 \\ 0 & 0 & 0 & 5/4 \end{pmatrix}.$$

Laske auki tulo $E_{43}E_{32}E_{21}$.

Verkkotehtävät 1: Verkkotehtävien palautus päättyy viikon 46 tiistaina klo 16.